

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота
з китайської філології
на тему:

**СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ**

Студентки групи Пкит12-20
факультету східної і слов'янської мови
денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Китайська мова і література та переклад,

Західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови та

літератури (переклад включно),

перша – китайська

Скачкової Анни Павлівни

Науковий керівник: к.п.н., доц.

Шевченко Катерина Валеріївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРНО - СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ.....	6
1.1 Структурно-семантичної особливості сучасної китайської мови.....	6
1.2 Основи сучасної юридичної термінології в китайській мові.....	9
1.3 Методологія та підготовчий етап дослідження структурно-семантичної особливості сучасної китайської мови в аспекті юридичної термінології.....	12
Висновки до Розділу 1.....	14
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ.....	16
2.1 Аналіз термінологічної бази в китайській мові: на прикладі вживання в офіційних документах, законах.....	16
2.2 Дослідження структурних блоків в юридичній термінології китайської мови....	23
2.3 Аналіз семантичної особливості юридичної термінології в сучасній китайській мові.....	24
Висновки до розділу 2.....	28
ВИСНОВКИ.....	29
论文摘要.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33

ВСТУП

У сучасному світі, що характеризується зростаючою глобалізацією та розширенням міжнародних відносин, вивчення юридичної термінології різних країн набуває особливої актуальності. Однією з найбільш впливових та економічно значущих країн у світі є Китай, що робить обґрунтованим дослідження структурно-семантичних особливостей його юридичної термінології.

Актуальність даної теми полягає в тому, що розвиток економічних, торговельних та політичних зв'язків з Китаєм ставить перед фахівцями у галузі права завдання розуміння особливостей китайської юридичної термінології. Це має важливе значення для успішного ведення бізнесу, укладання міжнародних угод, а також для вирішення правових питань, що виникають у зв'язку зі співробітництвом з китайськими партнерами.

Мета даної курсової роботи полягає в системному аналізі структурних та семантичних аспектів юридичної термінології у сучасній китайській мові. Дослідження направлене на глибоке розуміння та охоплення основних аспектів термінологічної системи, що визначає юридичний контекст в Китаї.

Для досягнення поставленої мети визначено ряд конкретних **завдань**, а саме:

1. Описати основні аспекти юридичної термінології в сучасній китайській мові, звертаючи увагу на її структурні та семантичні риси;
2. З'ясувати історичний контекст формування та еволюції юридичної термінології в Китаї, враховуючи вплив культурних та правових традицій;
3. Визначити основні тенденції та новації в сучасній китайській юридичній термінології, що виникають в контексті сучасного правового розвитку;
4. Охарактеризувати взаємозв'язок між китайською юридичною термінологією та міжнародними правовими стандартами, виявляючи сходження та відмінності;
5. Виявити специфічні особливості термінологічної системи, що використовується в різних галузях китайського права;
6. Проаналізувати вплив глобалізаційних процесів на термінологічну систему китайського права та визначити, як ця система взаємодіє з іншими правовими традиціями.

Дана курсова робота покликана розкрити важливі аспекти структурно-семантичних особливостей юридичної термінології сучасної китайської мови, що є важливим внеском у вивчення міжнародного права та взаєморозуміння різних правових систем.

Об'єктом нашої роботи є юридична термінологія китайської мови.

Предметом є структурно-семантичних особливості юридичної термінології китайської мови.

Матеріали дослідження 中华人民共和国刑法 (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Xíngfǎ) Кримінальний кодекс Китайської Народної Республіки; 中华民国民法典 (Zhōnghuá Mínguó Mínfǎ Diǎn) - Цивільний кодекс Республіки Китай; 中华民国宪法 (Zhōnghuá Mínguó Xiànfǎ) – Конституція КНР; 中华人民共和国慈善法 (主席令第四十三号) (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Císhàn Fǎ (Zhǔxí Lìng Dì-sìshísān hào)) Закон Китайської Народної Республіки про благодійність (Наказ Президента № 43); 中华人民共和国反家庭暴力法 (主席令第三十七号) (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Fǎn Jiā tíng Bào lì Fǎ (Zhǔxí Lìng Dì Sānshí Qī Hào)) Закон Китайської Народної Республіки про протидію домашньому насильству (Указ Президента № 37); Конституція України.

Методи дослідження, використані у даній роботі, включають аналіз текстів правового характеру, лексикографічні джерела, а також елементи порівняльного лінгвістичного аналізу для з'ясування відмінності та схожості з іншими юридичними традиціями. Використання цих методів дозволяє отримати глибоке розуміння структури та семантики юридичної термінології китайської мови, що є важливим внеском у розвиток наукового підходу до вивчення мовних явищ у контексті юридичної сфери.

Наукова новизна даного дослідження полягає в тому, що воно висвітлює унікальні риси структури та семантики юридичних термінів у китайській мові, враховуючи вплив культурних, історичних та правових аспектів. Вивчення цієї теми дозволяє не лише систематизувати та класифікувати юридичну термінологію, але і

визначити її роль у вираженні основних юридичних концепцій, що є важливим кроком для збагачення міжкультурного розуміння правових систем.

Практичне значення дослідження виявляється у можливості покращення процесу вивчення китайської мови для студентів юридичних факультетів, а також удосконалення перекладу та інтерпретації правових текстів.

Структура курсової роботи складається зі вступу, двох розділів та підрозділів до них, висновків до кожного розділу, та загальних висновків, анотації та списку використаної літератури. **Загальний обсяг роботи** 36 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1.1 Структурно-семантичної особливості сучасної китайської мови

Суть сучасної китайської мови полягає в її складних структурних і семантичних особливостях, які відображають багату культурну спадщину і мовне розмаїття Китаю. Одним із найяскравіших аспектів китайської мови є її логографічна система письма, яка використовує символи для представлення слів або морфем, а не літери, що позначають звуки. Ця функція сприяє унікальності китайської мови та створює труднощі для учнів, які звикли до алфавітного письма [10].

Структурно китайська мова характеризується порядком слів підмет-дієслово-об'єкт, хоча він може бути гнучким залежно від контексту. На відміну від англійської мови, яка часто покладається на допоміжні дієслова та часові маркери для передачі граматичної інформації, китайська використовує контекст, порядок слів і частки для позначення часу, аспекту та способу. Наприклад, частка «了» (le) використовується для позначення завершених дій або змін у стані, як у реченні «我吃了饭» (Wǒ chī le fàn), що означає «Я їв» [4].

Семантичні особливості китайської мови включають широке використання класифікаторів, які вставляються між числівниками та іменниками для визначення кількості або типу предметів. Наприклад, класифікатор «个» (gè) зазвичай використовується для підрахунку більшості іменників, як у «三个人» (sān gè rén), що означає «три людини». Однак для певних категорій об'єктів використовуються різні класифікатори, наприклад «本» (běn) для книг і «条» (tiáo) для довгих, вузьких об'єктів, таких як річки чи змії [13].

Іншим семантичним аспектом китайської мови є використання повторення для позначення інтенсивності або повторення дії. Наприклад, слово «慢» (màn) означає «повільно», але коли воно повторюється, як у «慢慢» (màn màn), воно передає

сильніше відчуття інтенсивності: «повільніше». Подібним чином, редуплікація може вказувати на повторювані дії або шаблони, як у «等等» (děng děng), що означає «і так далі» [20].

Крім того, китайська мова багата ідіоматичними виразами (成语) та прислів'ями, які містять у собі культурні цінності та мудрість. Ці вирази часто спираються на метафоричну мову та історичні алюзії, що робить їх складними для повного розуміння не носіями мови. Наприклад, прислів'я «一石二鸟» (yī shí èr niǎo) буквально перекладається як «один камінь — дві птиці», але переносно означає «вбити двох зайців одним пострілом», передаючи ідею виконання двох завдань одним зусиллям [18].

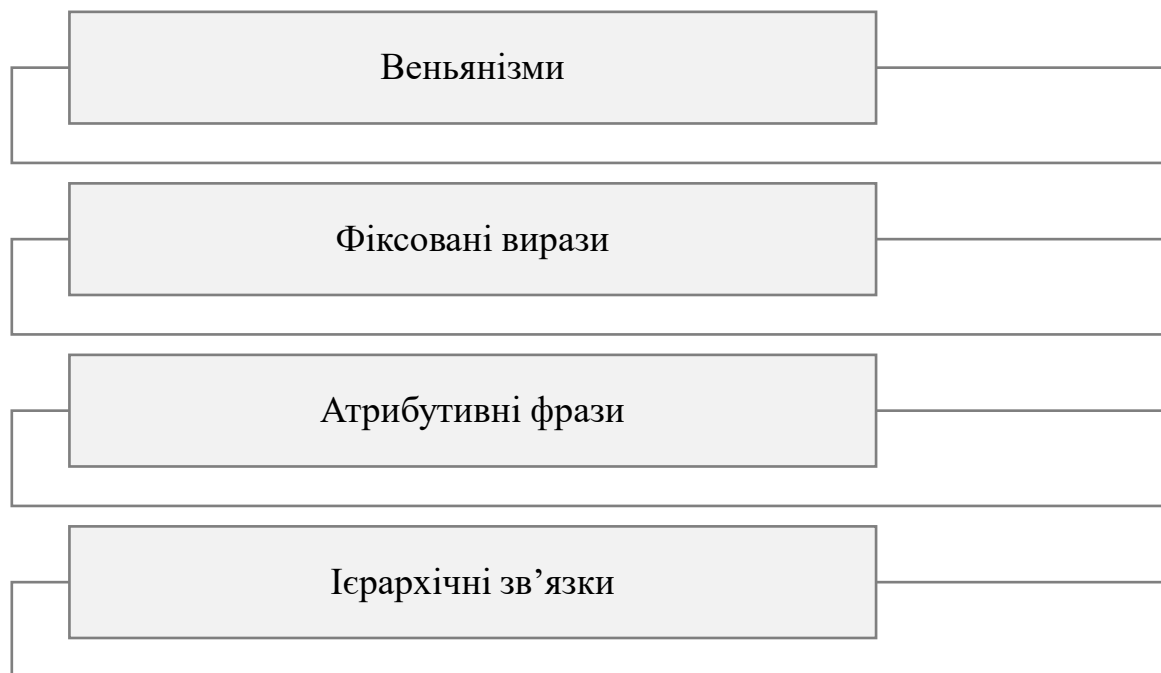
Таким чином, структурні та семантичні особливості сучасної китайської мови глибоко переплетені з її культурною спадщиною та мовною традицією. Китайська мова втілює унікальний і складний лінгвістичний ландшафт, який продовжує захоплювати як учнів, так і вчених. Науковець Антонова Ю. О. заглиблюється в структурно-семантичну сутність сучасної китайської мови, підкреслюючи функціональні тонкощі веньянізмів у межах офіційно-ділового стилю. Вона пояснює, як ці лінгвістичні елементи не лише передають лексичне значення, але й підтримують культурне та історичне значення, слугуючи стовпами спілкування у офіційних умовах. Аналізуючи тексти офіційно-ділового стилю, Антонова Ю. О. з'ясовує нюанси взаємодії між структурою та семантикою, демонструючи, як мова відображає суспільні норми та цінності [1].

На противагу цьому О. М. Гулевич ретельно вивчає семантичні та граматичні тонкощі сталих виразів у сучасній китайській діловій мові. Він підкреслює роль цих виразів у сприянні ефективній комунікації в професійному контексті, підкреслюючи їхню роль у передачі точного значення та сприянні ефективній діловій взаємодії. Аналіз Гулевича О. М. підкреслює адаптивність і динамізм китайської мови, особливо в сфері ділового дискурсу [4].

Крім того, Козоріз О. П., підкреслює значення атрибутивної фрази як основної структурної одиниці термінологічної гіпонімії в китайській мові. Шляхом

ретельного вивчення вона ілюструє, як атрибутивні фрази сприяють побудові спеціальної термінології, з'ясовуючи ієрархічні зв'язки в семантичних категоріях. Відкриття Козоріза О. П. проливають світло на тонкощі китайських лінгвістичних структур, показуючи, як термінологічна гіпонімія формує багатство та точність мови [7].

Приклади з кожної роботи додатково ілюструють структурно-семантичні особливості сучасної китайської мови. Науковець Антонова Ю. О. виділяє такі терміни, як «商业风格» (shāngyè fēnggé) – діловий стиль, підкреслюючи його семантичне значення в офіційному дискурсі [1]. Гулевич О.М. досліджує такі вислови, як «商业合作» (shāngyè hézuò) – ділова співпраця, розкриваючи їх граматичні та семантичні відтінки в рамках професійного спілкування [4]. Нарешті, Козоріз О. П. розглядає такі терміни, як «公司经营» (gōngsī jīngyíng) — діяльність компанії, демонструючи роль атрибутивних фраз у термінологічній точності (див.рис.1.1) [7].

Рис.1.1 Основні структурно-семантичні особливості китайської мови

Отже, сучасна китайська мова відзначається складною структурно-семантичною особливістю, що відображає багатовимірність культурних та історичних впливів. Її сутність полягає в унікальному поєднанні ієрогліфічної

системи письма, синтаксичних особливостей та тонкої семантики. Важливими аспектами цієї особливості є гнучкість у вживанні слів та змінна структура речень, а також велика кількість синонімів та ідіоматичних виразів. Розуміння цієї особливості допомагає в освоєнні китайської мови та культури.

1.2 Основи сучасної юридичної термінології в китайській мові

Вивчення сучасної юридичної термінології китайської мови є предметом значної наукової уваги, оскільки дослідники заглиблюються в різні аспекти цього складного мовного ландшафту. Серед помітних авторів у цій галузі, Гнідаш Н. С. запропонувала глибокий погляд на основи сучасної юридичної термінології в китайській мові, проливаючи світло на лексичні та граматичні особливості, притаманні діловій мові. Науковець Гнідаш Н. С. підкреслює важливість точної мови в юридичному контексті, стверджуючи, що тонкощі китайської юридичної термінології вимагають прискіпливої уваги. У своєму аналізі вона виокремлює лексичні нюанси, які відрізняють юридичну мову від повсякденних висловів. Наприклад, термін «合同» (hétóng) є фундаментальним поняттям у діловому листуванні, позначаючи контракт. Інший приклад – «法律责任» (fǎlǜ zérèn), що перекладається як юридична відповідальність і підкреслює юридичні зобов'язання, пов'язані з різними діями. Крім того, «仲裁» (zhòngcái), що стосується арбітражу, є ключовим терміном у юридичному дискурсі, який охоплює альтернативні механізми вирішення спорів, що переважають у китайському праві [3].

Звертаючись до граматичних особливостей, Н. С. Гнідаш висвітлює синтаксичні структури, унікальні для юридичної мови китайської мови. Вона розповідає про точність, необхідну при складанні юридичних документів, наголошуючи на синтаксичних конвенціях, які регулюють побудову юридичних речень. У своєму аналізі вона акцентує увагу на синтаксичних тонкощах, які лежать в основі правової комунікації, забезпечуючи ясність і точність у передачі правових понять [3].

Паралельно Кірносова Н. А. заглиблюється в практичну фонетику китайської мови в рамках юридичної термінології. Вона підкреслює важливість фонетичної точності в юридичній комунікації, особливо у вимові термінів, що мають вирішальне значення для юридичного дискурсу. Чотири приклади, що ілюструють перетин фонетики та юридичної термінології, включають «诉讼» (sùsòng), що позначає судовий процес, «起诉» (qǐsù), що представляє акт подання позову, «证人» (zhèngrén), що стосується свідка, та «律师» (lǚshī), що позначає адвоката. Кірносова Н. А. підкреслює необхідність для юристів опанувати фонетику цих термінів, щоб сприяти ефективній комунікації в юридичному середовищі [6].

Зміщуючи акцент на явище полісемії, Козоріз О. П. заглиблюється в багатогранну природу юридичної термінології в сучасній китайській мові. Полісемія, співіснування декількох значень в межах одного терміна, додає шарів складності до розуміння та інтерпретації юридичної мови. Козоріз О. П. прояснює це явище на таких прикладах, як «权利» (quánlì), що може означати як права, так і привілеї, «法规» (fǎguī), що охоплює як закони, так і підзаконні акти, та «合法» (héfǎ), що несе подвійне значення легальності та легітимності. Така полісемантична природа юридичної термінології вносить нюанси, які потребують тонкого розуміння як юристами-практиками, так і науковцями [9].

Отже, дослідження сучасної юридичної термінології в китайській мові розкриває багатий і складний лінгвістичний ландшафт. Гнідаш Н. С. [3], Кірносова Н. А. [6] та Козоріз О. П. [9] роблять цінний внесок у вивчення основ, фонетики та полісемії цієї спеціалізованої мови, збагачуючи наше розуміння лінгвістичних тонкощів, які визначають юридичний дискурс у сучасному Китаї.

Сучасна юридична термінологія китайської мови створює певні труднощі при перекладі на українську мову, оскільки деякі терміни можуть не мати прямих еквівалентів або мати різні конотації в мові перекладу. Одним із проблемних термінів є «法律» (fǎlǜ), що перекладається як «закон». Хоча цей термін здається зрозумілим, його переклад українською мовою як «закон» може ввести в оману. В

українській юридичній термінології «закон» насамперед стосується статутного права, прийнятого законодавчим органом, тоді як «法律» охоплює ширше поняття, що включає статuti, положення та інші форми правових норм [14].

Ще одним проблемним терміном є «合同» (hétóng), що означає «контракт». Переклад на українську мову як «договір» загалом передає суть цього терміну. Однак нюанси в договірному праві двох правових систем можуть призвести до розбіжностей у тлумаченні. Наприклад, китайське договірне право робить значний акцент на реляційних договорах і може включати умови, що впливають зі звичаїв або практики, тоді як українське договірне право має тенденцію надавати пріоритет чітко визначеним умовам, узгодженим сторонами [18].

Крім того, термін «权利» (quánlì), що перекладається як «права», викликає труднощі при перекладі. Хоча «права» є загальноприйнятим перекладом в українській мові, він не завжди може передати повний обсяг «权利», який охоплює як законні права, так і інтереси. Українська юридична термінологія розрізняє «права» та «інтереси», що може вимагати ретельного розгляду при перекладі для точного відображення передбачуваного значення [16].

Аналогічно, термін «责任» (zérèn), що означає «відповідальність» або «зобов'язання», викликає труднощі при перекладі. Хоча «відповідальність» є стандартним перекладом в українській мові, він може не передавати нюансів «责任», який включає в себе як громадянську, так і моральну відповідальність. Крім того, українська юридична термінологія розрізняє поняття «цивільна відповідальність» та «моральна відповідальність», що може потребувати уточнення в перекладі для уникнення двозначності [15]. Терміни, пов'язані з правом інтелектуальної власності, такі як «知识产权» (zhī shí chǎn quán), викликають труднощі при перекладі через відмінності в правовій базі та термінології. Хоча «інтелектуальна власність» є стандартним перекладом українською мовою, він може не повністю передавати

поняття «知识产权», яке охоплює патенти, торгові марки, авторські права та комерційну таємницю [11].

Отже, переклад сучасної юридичної термінології з китайської мови на українську вимагає ретельного врахування нюансів і відмінностей між двома правовими системами. Хоча деякі терміни можуть мати прямі еквіваленти, інші можуть потребувати додаткових пояснень або уточнень, щоб точно передати своє значення в мові перекладу.

1.3 Методологія та підготовчий етап дослідження структурно-семантичної особливостей сучасної китайської мови в аспекті юридичної термінології

Вивчення структурно-семантичних особливостей сучасної китайської мови в аспекті юридичної термінології - це комплексна робота, яка передбачає ретельну методологію та ґрунтовний підготовчий етап. Це дослідження має на меті розкрити тонкощі китайської юридичної мови, ретельно вивчити її унікальні характеристики та розгледіти її семантичні нюанси. Методологія дослідження включає багатогранний підхід, що поєднує аналіз юридичних текстів, вивчення лексикографічних джерел та елементи порівняльного лінгвістичного аналізу, що проливає світло як на відмінності, так і на схожість з іншими правовими традиціями.

Аналіз правових текстів є наріжним каменем цього дослідження, що дає безпосереднє уявлення про мову, яка використовується в китайських правових документах. Аналізуючи юридичні тексти, дослідники можуть розгледіти закономірності, визначити ключову термінологію та зрозуміти семантичні хитросплетіння, притаманні мові. Цей метод вимагає ретельного вивчення законодавчих документів, судових рішень та інших юридичних текстів. Лексикографічні джерела, такі як спеціалізовані словники та глосарії, доповнюють цей аналіз, пропонуючи вичерпну збірку юридичних термінів та їхніх значень у китайській правовій системі.

Крім того, важливим аспектом методології є порівняльний лінгвістичний аналіз, спрямований на зіставлення структурних і семантичних особливостей сучасної китайської юридичної мови з іншими правовими традиціями.

Застосовуючи порівняльний підхід, дослідники можуть розкрити своєрідність китайської правничої термінології, з'ясувати її особливості у зв'язку з глобальним правовим дискурсом. Підготовчий етап цього дослідження має першорядне значення, закладаючи фундамент для подальшого поглибленого аналізу. Визначення основних термінів для аналізу передбачає ретельний процес відбору, зосереджуючи увагу на тих, які є ключовими для китайської правової системи. Ключова термінологія може включати правові поняття, процесуальні елементи та матеріально-правові принципи. Прикладами термінів, що підлягають ретельному аналізу, можуть бути «法律責任» (fǎlù zérèn - юридична відповідальність), «合同» (hétóng - контракт) та «刑法» (xíngfǎ - кримінальне право).

Обрані для аналізу китайські закони сприяють підготовчому етапу, слугуючи корпусом для лінгвістичного дослідження. Наприклад, «中华人民共和国合同法» (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Hétóng Fǎ - Договірне право КНР) та «中华人民共和国刑法» (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Xíngfǎ - Кримінальне право Китайської Народної Республіки) є багатим джерелом для лінгвістичних досліджень.

Окрім прикладів юридичної термінології, обов'язковим є надання транскрипції та перекладу, що забезпечить всебічне розуміння досліджуваних мовних елементів. Наприклад, «合同» (hétóng) можна транскрибувати як «контракт» і перекласти відповідно, що забезпечить ясність для тих, хто не знайомий з китайською мовою. Це дослідження, з його надійною методологією та ретельним підготовчим етапом, має на меті розкрити структурні та семантичні особливості сучасної китайської юридичної мови. Завдяки аналізу юридичних текстів, вивченню лексикографічних джерел та порівняльному лінгвістичному аналізу дослідження має на меті зробити цінний внесок у розуміння особливостей китайської юридичної термінології в глобальному правовому полі.

Отже, підготовчий етап дослідження структурно-семантичних особливостей сучасної китайської мови з фокусом на юридичну термінологію вимагає ретельної методології. Відбір зразків текстів, аналіз їх структури та семантики, а також порівняння з аналогічними термінами в інших мовах є ключовими кроками. Цільове

спрямування дослідження полягає у розумінні як структурних, так і семантичних властивостей термінів, сприяючи удосконаленню перекладу та використанню юридичної термінології в міжнародних контекстах.

Висновки до розділу 1

Зазначені структурно-семантичні аспекти китайської мови підкреслюють її унікальність та важливість для культурного та міжнародного спілкування. Для успішного оволодіння цією мовою необхідне глибоке розуміння її особливостей та принципів, що становлять виклик для навчальних програм та досліджень у цій області.

Варто зазначити, що основи сучасної юридичної термінології в китайській мові представляють собою важливий аспект в контексті розвитку правової системи Китаю та сприяють у встановленні міжнародних юридичних відносин. Дана система базується на традиційних китайських концепціях та нормах, а також відображає вплив деяких аспектів зарубіжних правових систем, зокрема, з Європи та США. Розвиток сучасної юридичної термінології в китайській мові відбувається в контексті глобалізації та зростаючої міжнародної співпраці. Запозичення та адаптація юридичних термінів з інших правових систем стають необхідні для забезпечення ефективного спілкування між китайськими та іноземними юристами та створення сприятливих умов для міжнародного правового співробітництва. Ретельне вивчення цієї теми розкриває важливі зв'язки між культурою, історією та правом у китайському суспільстві.

Методологія та підготовчий етап дослідження структурно-семантичних особливостей сучасної китайської мови в контексті юридичної термінології є ключовими складовими успішного вивчення цієї проблематики, оскільки методологія дослідження вимагає поєднання різноманітних підходів, включаючи аналіз літературних джерел, вивчення корпусів текстів, експериментальні дослідження та співробітництво з фахівцями в галузі китайської мови та права. В свою чергу підготовчий етап передбачає систематичне збирання та аналіз доступних даних про структурно-семантичні особливості китайської мови, формулювання гіпотез та визначення методів дослідження. Важливо також враховувати контекстуальні фактори, які впливають на розуміння юридичних термінів у китайській мові.

Таким чином, вивчення основ сучасної юридичної термінології в китайській мові є ключовим для розуміння правової системи Китаю та для успішної взаємодії на міжнародній арені. Такий аналіз сприяє не лише глибшому розумінню китайського права, а й взаєморозумінню між культурами та правовими системами різних країн.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНОЇ ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

2.1 Аналіз термінологічної бази в китайській мові: на прикладі вживання в офіційних документах, законах

Для проведення дослідження структурно-семантичної особливості юридичної термінології сучасної китайської мови, нами було використано наступні офіційні документи та закони, а саме: 中华人民共和国刑法 (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Xíngfǎ) Кримінальний кодекс Китайської Народної Республіки; 中华民国民法典 (Zhōnghuá Mínguó Mínfǎ Diǎn) Цивільний кодекс Республіки Китай; 中华民国宪法 (Zhōnghuá Mínguó Xiànfǎ) – Конституція КНР; 中华人民共和国慈善法 (主席令第四十三号) (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Císhàn Fǎ (Zhǔxí Lìng Dì-sìshísān hào)) Закон Китайської Народної Республіки про благодійність (Наказ Президента № 43); 中华人民共和国反家庭暴力法 (主席令第三十七号) (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Fǎn Jiā tíng Bào lì Fǎ (Zhǔxí Lìng Dì Sānshí Qī Hào)) Закон Китайської Народної Республіки про протидію домашньому насильству (Указ Президента № 37).

Важливо зауважити, що під час нашого дослідження ми використали наступні статті з вище зазначених законів, а саме: Кримінальний кодекс КНР (стаття 11 «питання про кримінальну відповідальність»; стаття 13 «про кримінальні злочини»); Цивільний кодекс КНР (стаття 4 «права особистості»); Конституція КНР (стаття 33 «про громадянство КНР»; стаття 34 «встановлення рівності громадян перед законом»); Закон Китайської Народної Республіки про благодійність (Указ Президента №43) (стаття 3 «благодійна діяльність»; стаття 2 «благодійні організації»); Закон Китайської Народної Республіки про протидію домашньому насильству (Указ Президента № 37) (стаття 3 «про допомогу в колі сім'ї» та стаття 11 «причетність працівника до насильства в сім'ї») [5, 12].

Важливим аспектом проведення дослідження є проведення аналізу структурно-семантичних елементів у вище зазначених статтях. Окрім того нами

було проаналізовано визначення різниці між структурно-семантичних аспектів на прикладі Конституції України.

Як ми вже вказували, аналіз термінологічної бази та структурно-семантичної термінології в законах і нормативно-правових документах, зокрема в контексті Кримінального кодексу КНР, є складним завданням, яке вимагає прискіпливого вивчення мови, яка використовується для передачі правових понять і принципи. Важливо зауважити, що ми зосередилися на двох найважливіших статтях Кримінального кодексу КНР, а саме: статті 11 «питання кримінальної відповідальності» та статті 13 «про кримінальні правопорушення» [25].

Стаття 11 Кримінального кодексу стосується питання кримінальної відповідальності. Китайською мовою термін «кримінальна відповідальність» перекладається як «刑事责任» (xíngshì zérèn). Тут «刑事» (xíngshì) означає кримінальний, а «责任» (zérèn) означає відповідальність. Даний термін охоплює юридичну відповідальність, яку особа несе за вчинення злочину. Приклад, який ілюструє цю термінологію, можна знайти в самій статті 11, де йдеться: «刑事责任的主体是犯罪分子» (xíngshì zérèn de zhǔtǐ shì fànzuì fēnzǐ), що перекладається як «Суб'єкт кримінальної відповідальності — злочинець». Тут «主体» (zhǔtǐ) означає суб'єкт, а «犯罪分子» (fànzuì fēnzǐ) означає злочинця.

Переходячи до статті 13 «про кримінальні правопорушення», використана термінологія призначена для визначення та класифікації кримінальних правопорушень. Китайською мовою термін «кримінальний злочин» виражається як «犯罪行为» (fànzuì xíngwéi), де «犯罪» (fànzuì) означає злочин, а «行为» (xíngwéi) перекладається як поведінка. Показовим прикладом зі статті 13 є фраза: «犯罪行为具有法定的犯罪构成要件» (fànzuì xíngwéi jùyǒu fǎdìng de fànzuì gòuchéng yàojiàn), що означає «Кримінальні злочини мають визначені ознаки складу злочину». Тут «具有» (jùyǒu) означає мати, «法定» (fǎdìng) стосується закону, «犯罪构成» (fànzuì gòuchéng) означає злочинний склад, а «要件» (yàojiàn) стосується елементів [21, 22].

Структурно-семантична термінологія, яка використовується в цих статтях, служить для передачі точних правових значень і наслідків. Наприклад, фраза «法定的犯罪构成要件» (fǎdìng de fànzuì gòuchéng yàojiàn) складно поєднує терміни для позначення «законодавчо визначених елементів злочинного складу». Тут «法定» (fǎdìng) підкреслює законодавчий аспект, вказуючи, що ці елементи визначаються законом.

Важливо зауважити, що аналіз термінологічної бази та структурно-семантичної термінології Кримінального кодексу Китайської Народної Республіки, зокрема статей 11 та 13, показує навмисне та точне використання мови для інкапсуляції правових понять. Китайська мова з її відтінками ієрогліфів і складних слів дозволяє ретельно висловити правові принципи, сприяючи чіткості та конкретності, необхідних у правових документах.

Не менш важливим аспектом проведення аналізу є Цивільний кодекс Китайської Народної Республіки як приклад, ми маємо заглибитись в нюанси використання термінології в статті 4, яка стосується «особистих прав». Китайською мовою термін «особисті права» перекладається як «个人权利» (gèrén quánlì). Тут «个人» (gèrén) означає «індивідуальний» або «особистий», тоді як «权利» (quánlì) означає «права» або «привілеї». Цей термін охоплює широкий спектр прав, якими володіють люди в різних контекстах, включаючи, але не обмежуючись, особисту свободу, права власності, приватне життя та гідність [14].

Досліджуючи структурно-семантичну термінологію в рамках статті 4, ми можемо розібрати, як конкретні терміни сприяють правовій базі. Наприклад, фраза «自然人» (zìrán rén) використовується для позначення фізичних або окремих осіб, відрізняючи їх від штучних осіб, таких як корпорації чи організації. Термін «法人» (fǎrén), з іншого боку, позначає юридичних осіб або організацій, визнаних законом, таких як компанії або установи.

Крім того, стаття 4 окреслює обсяг особистих прав, охоплюючи такі поняття, як «生命权» (shēngmìng quán), що перекладається як право на життя, «身体权»

(shēntǐ quán), що стосується тілесних прав, і «姓名权» (xìngmíng quán), що представляє право на своє ім'я. Ці терміни пояснюють широту особистих прав, які захищаються Цивільним кодексом, забезпечуючи автономію, цілісність і гідність особи. Важливо зауважити, що термінологія в статті 4 відображає правові принципи та цінності Китаю, що ґрунтуються на конфуціанстві, соціалізмі та сучасних правових доктринах. Такі поняття, як «家庭权利» (jiā tíng quán lì) або сімейні права, підкреслюють важливість сімейних стосунків і обов'язків у китайському суспільстві, повторюючи конфуціанські ідеали синівської шанобливості та гармонії.

Крім того, використання структурно-семантичної термінології в правових документах служить для уточнення та кодифікації правових норм, сприяння їх тлумаченню та застосуванню як судами, юристами, так і громадянами. Використовуючи чітку мову та термінологію, Цивільний кодекс забезпечує послідовність і узгодженість правових міркувань і процесів прийняття рішень. Аналіз термінології та структурної семантики в законах і правових документах, прикладом яких є стаття 4 Цивільного кодексу Китайської Народної Республіки, висвітлює заплутаний гобелен прав, обов'язків і принципів, які лежать в основі правової системи. Завдяки тонкому розумінню термінології зацікавлені сторони можуть орієнтуватися в складнощах законодавства, відстоювати справедливість і захищати індивідуальні та суспільні інтереси.

Зокрема, досліджуючи термінологічну базу та структурно-семантичний аспект правової термінології, викладений у статті 33 («Про громадянство Китайської Народної Республіки») та статті 34 («Про встановлення рівності громадян перед законом»), надає цінну інформацію про тонкощі китайської правової системи. Для початку ми маємо розпочати зі статті 33, яка стосується поняття громадянства, термінологічна база має вирішальне значення для розуміння правового статусу осіб у Китаї. Термін «公民» (gōngmín), що стосується громадян, є центральним у цій статті. Структурно-семантичний аспект передбачає поєднання ієрогліфів, де «公» (gōng) позначає «публічний» або «загальний», а «民» (mín) позначає «людей». Ця

комбінація містить у собі ідею індивідів як невід’ємних компонентів суспільства або спільного утворення, підкреслюючи колективну природу громадянства.

Важливо зауважити, що стаття 34, яка наголошує на рівності громадян перед законом, термінологічна база якої містить ключовий термін «法律面前人人平等» (fǎlǜ miànqián rén rén píngděng). Тут «法律» (fǎlǜ) перекладається як «закон», водночас «面前» (miànqián) означає «перед» або «посеред». Структурно-семантичний аспект підкреслює принцип рівності, а «人人平等» (rén rén píngděng) передає поняття, що «кожна людина є рівною». Ми також більш детально заглибились в структурно-семантичний аспект, термінологія «法律面前人人平等» відображає «прагнення до рівності перед законом», підкріплюючи сутність, що всі громадяни стоять на рівних умовах під час взаємодії з правовою системою. Повторення «人人平等» підкреслює універсальність, підкреслюючи інклюзивний характер цього правового принципу [24].

Термінологічна база в Конституції Китаю показує ретельне опрацювання мови для передачі конкретних правових понять. Вибір ієрогліфів та їх поєднання відображає не лише лінгвістичне багатство китайської мови, але й глибину думки, вкладеної в формулювання правових принципів. Приклади зі статей 33 і 34 ілюструють точність і нюанси, необхідні в юридичній мові, забезпечуючи основу для розуміння конституційної основи в Китайській Народній Республіці.

Важливо зауважити, що стаття 33 Конституції Китайської Народної Республіки (КНР) присвячена громадянству. Китайською мовою це пишеться як «中华人民共和国公民的权利和义务» (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Gōngmín de Quánlì hé Yìwù). Дослівний переклад - «Права та обов'язки громадян Китайської Народної Республіки». Ця стаття підкреслює права та обов'язки, надані громадянам Китаю. З іншого боку, стаття 34 стосується рівності громадян перед законом. Китайською мовою це виражається як «中华人民共和国公民在法律面前一律平等» (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Gōngmín Zài Fǎlǜ Miànqián Yīlǜ Píngděng). Це перекладається як «громадяни Китаю рівні перед законом».

Для порівняння, Конституція України розглядає громадянство в статті 4, написаній як «Громадянство України надається на підставі закону». Це підкреслює правові основи набуття громадянства України. Переходячи до рівності громадян перед законом, стаття 24 Конституції України говорить «Всі громадяни рівні перед законом». Для порівняння, як китайська, так і українська конституції наголошують на рівності громадян перед законом, хоча й дещо різними мовними виразами. Китайська версія використовує фразу «一律平等» (Yīlǜ Píngděng), що означає «рівний у всіх відношеннях», тоді як українська версія використовує «рівні перед законом», що означає «рівність у певних аспектах, які зазначені законом». Однак під час перекладу з китайської на українську виникають проблеми через мовні та культурні відмінності. Китайська мова є логографічною мовою, яка спирається на символи зі специфічним значенням, тоді як українська використовує фонетичний алфавіт. Переклад нюансів значень китайських ієрогліфів українською може бути складним, що потенційно може призвести до втрати тонкощів тлумачення. Хоча конституції КНР і України наголошують на правах і рівності громадян, існують варіації в мовних виразах. Завдання перекладу полягає в тому, щоб передати нюанси, властиві кожній мові, підкреслюючи важливість урахування культурних і мовних відмінностей у порівняльному аналізі.

Ми також провели аналіз в контексті Закону КНР «про благодійність» (Указ Президента № 43) та Закону КНР «Про боротьбу з домашнім насильством» (указ Президента № 37) дає глибокий погляд на аспект мови китайської правової системи. Дані закони охоплюють різні аспекти соціального управління, відображаючи складність сучасного китайського суспільства. Вивчаючи термінологічну базу, можна спостерігати нюанси використання мови для визначення та розмежування правових понять. До прикладу, у статті 3 Закону про благодійність термін «благодійна діяльність» виражено китайською мовою як «公益活动» (gōngyì huódòng), де «公益» (gōngyì) стосується суспільного добробуту чи вигоди, а «活动» (huódòng) позначає діяльність. Даний термін містить у собі суть альтруїстичних зусиль, спрямованих на користь суспільства в цілому. Подібним чином у статті 2

«Благодійні організації» перекладається як «公益组织» (gōngyì zǔzhī), що підкреслює організаційний аспект організацій, які займаються благодійністю.

Водночас у Законі «Про боротьбу з домашнім насильством» стаття 3 стосується «допомоги в сімейному колі», що китайською мовою означає «家庭内援助» (jiā tíng nèi yuánzhù), де «家庭» (jiā tíng) означає сім'ю, «内» (nèi) позначає всередині, а «援助» (yuánzhù) означає допомогу або підтримку. Цей термін підкреслює надання допомоги в сімейному контексті, наголошуючи на захисті та підтримці окремих осіб у сім'ї. Крім того, у статті 11 йдеться про «причетність працівників до домашнього насильства», що виражається як «员工介入家庭暴力» (yuángōng jièrù jiā tíng bàolì), де «员工» (yuángōng) стосується працівників, «介入» (jièrù) означає участь і «家庭暴力» (jiā tíng bàolì) означає домашнє насильство. Цей термін підкреслює роль працівників у вирішенні випадків домашнього насильства, підкреслюючи важливість колективних дій у боротьбі з такими суспільними проблемами [17].

З точки зору структурно-семантичного аспекту, юридична термінологія китайської мови часто демонструє ієрархічну організацію та точну семантику для ефективної передачі правових значень. Використання складних термінів, таких як «公益活动» (gōngyì huódòng) і «家庭内援助» (jiā tíng nèi yuánzhù), відображає цю структурну складність, де кожен компонент робить внесок у загальну правову концепцію. Крім того, семантична специфіка таких термінів, як «员工介入家庭暴力» (yuángōng jièrù jiā tíng bàolì), пояснює сферу дії та характер правових положень, сприяючи ясності та узгодженості правового дискурсу.

Отже, в аналізі термінологічної бази та структурно-семантичного аспекту юридичної термінології у зазначених законах підкреслює точність і складність, притаманні китайській юридичній мові. Завдяки ретельному виробленню термінології ці закони прагнуть сформулювати та регулювати складні соціальні явища, тим самим сприяючи підтримці порядку та справедливості в китайському суспільстві.

2.2 Дослідження структурних блоків в юридичній термінології китайської мови

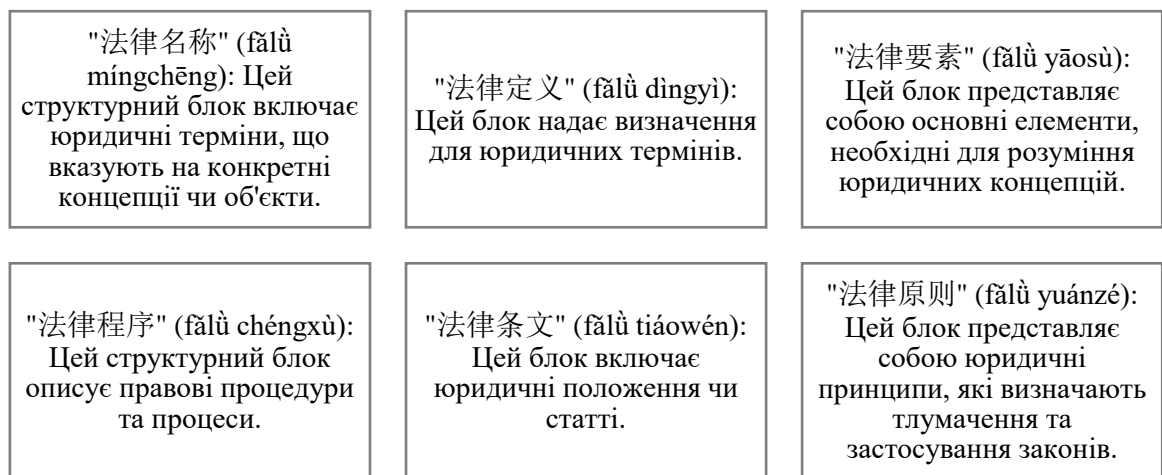
Структурні блоки в юридичній термінології, характеризуються своїми відмінними рисами та функціями, відіграють ключову роль у формуванні дискурсу мови. Одним із основних структурних блоків у китайській юридичній термінології є «法律名称» (fǎlǜ míngchēng), який відноситься до юридичних термінів, що позначають конкретні поняття або сутності. Приклади включають «合同» (hétóng) для контракту та «法律责任» (fǎlǜ zérèn) для юридичної відповідальності. Іншим важливим блоком є «法律定义» (fǎlǜ dìngyì), який містить визначення юридичних термінів. Наприклад, «侵权行为» (qīnquán xíngwéi) перекладається як протиправна поведінка, пояснюючи правове розуміння таких дій [23].

Водночас «法律要素» (fǎlǜ yāosù) становить ще один критичний блок, який представляє основні елементи, невід'ємні від правових концепцій. Приклади охоплюють «主体» (zhǔtǐ) для суб'єкта та «客体» (kètǐ) для об'єкта. Крім того, «法律程序» (fǎlǜ chéngxù) служить життєво важливим структурним блоком, що визначає юридичні процедури та процеси. Приміром є «审判程序» (shěnpàn chéngxù) для процедури судового розгляду, що описує етапи судового розгляду. Крім того, «法律条文» (fǎlǜ tiáowén) втілює фундаментальний структурний блок, що містить правові положення або статті. Приклади включають «民法典» (mín fǎ diǎn) для цивільного кодексу та «刑法» (xíngfǎ) для кримінального права. Ще один блок, який заслуговує на увагу, — це «法律原则» (fǎlǜ yuánzé), який представляє правові принципи, що керують тлумаченням і застосуванням законів. Наприклад, «平等原则» (píngděng yuánzé) позначає принцип рівності, підкреслюючи його фундаментальну важливість у правовій системі.

Важливим аспектом, «法律权利» (fǎlǜ quánlì) становить структурний блок, що охоплює законні права, надані фізичним або юридичним особам. Приклади

включають «知识产权» (zhīshì chǎnquán) для прав інтелектуальної власності та «人身自由» (rénshēn zìyóu) для особистої свободи. Термін, «法律责任» (fǎlù zérèn) представляє важливий блок, що розмежовує юридичні зобов'язання та відповідальність, покладену на сторони. Прикладом є «违约责任» (wéiyuē zérèn) щодо відповідальності за порушення договору, з'ясовуючи наслідки порушення договору (див.рис.2.1) [27].

Рис.2.1 Структурні блоки китайської юридичної термінології

Отже, аналіз структурних блоків китайської юридичної термінології розкриває багатий гобелен лінгвістичних елементів, кожен зі своїми відмінними характеристиками та значенням. Від юридичних термінів і визначень до важливих елементів, процедур, положень, принципів, прав і обов'язків, ці структурні блоки становлять фундаментальний каркас китайського юридичного лексикону, формуючи його дискурс і пояснюючи його тонкощі. Завдяки всебічному розумінню цих блоків та їхніх особливостей ми отримуємо безцінне розуміння складності китайського права та його мовних проявів.

2.3 Аналіз семантичної особливості юридичної термінології в сучасній китайській мові

Юридична термінологія сучасної китайської мови демонструє відмінні семантичні особливості, які відображають еволюцію правової системи Китаю. Семантичний аналіз юридичних термінів виявляє динамічну взаємодію між традицією та сучасністю, а також вплив глобалізації на лексикон китайського права. Однією з особливостей сучасної китайської юридичної термінології є її підвищена конкретність і точність. Традиційна китайська юридична мова часто спиралася на ширші та неоднозначні терміни, тоді як сучасний юридичний дискурс наголошує на ясності та точності. Наприклад, термін «合同» (hétóng), що перекладається як «контракт», у сучасній китайській мові є більш тонким і детальним порівняно зі своїм старим відповідником. Сучасна правова система запровадила спеціалізовані види контрактів, такі як «劳动合同» (láodòng hétóng) для трудових договорів і «租赁合同» (zūlìn hétóng) для договорів оренди [28].

Іншою характерною рисою є включення західних правових концепцій і термінології. Оскільки Китай продовжує взаємодіяти зі світовою юридичною спільнотою, прийняття міжнародної правової мови стає все більш поширеним. Яскравим прикладом є термін «知识产权» (zhīshì chǎnquán), який стосується «прав інтелектуальної власності». Цей термін відображає асиміляцію західних правових принципів у китайській правовій системі, підкреслюючи прихильність нації до узгодження з глобальними стандартами.

Еволюція юридичної мови також очевидна в наголосі на процедурній чесності та справедливості. Сучасна китайська юридична термінологія приділяє більшу увагу таким поняттям, як «公正» (gōngzhèng), що означає «справедливість» або «чесність», як видно з таких термінів, як «公正审判» (gōngzhèng shěnpàn), що перекладається як «справедливий суд». Ця зміна відображає зростаюче усвідомлення важливості процесуальної справедливості та захисту прав особи в правовій системі [29].

Порівняння сучасної юридичної термінології з її старішими аналогами виявляє зрушення в бік більшої конкретності, інтернаціоналізації та посилення уваги до індивідуальних прав. Наприклад, традиційний термін «刑法» (xíngfǎ), що широко означає «кримінальне право», перетворився на більш спеціалізовані терміни, такі як «刑事法律» (xíngshì fǎlǜ), підкреслюючи кримінальний аспект правових норм (див.табл.1) [15].

Таблиця 1

Семантична особливість юридичної термінології в сучасній китайській мові

Терміни (китайською)	Транскрипція	Переклад	Семантичні особливості
合同	Hétóng	Договір	Підвищена конкретність і деталізація
劳动合同	láodòng hétóng	Контракт з найму	Спеціалізація в рамках правових категорій
租赁合同	zūlìn hétóng	Договір оренди	-
知识产权	zhīshì chǎnquán	Право інтелектуальної власності	Інкорпорація західних правових концепцій
公正	Gōngzhèng	Справедливість	Акцент на процесуальній чесності та справедливості
公正审判	gōngzhèng shěnpàn	Справедливий суд	-
刑法	Xíngfǎ	Кримінальне право	Еволюція до більш

			спеціалізованої термінології
刑事法律	xíngshì fǎlǜ	Кримінально- правові норми	-

Підсумовуючи, аналіз семантичних особливостей сучасної китайської юридичної термінології розкриває нюанси еволюції, відзначені підвищеною специфікою, інтернаціоналізацією та підвищеною увагою до процесуальної справедливості. Інтеграція західних правових концепцій відображає прагнення Китаю узгодити світові стандарти, зберігаючи при цьому свої унікальні правові традиції. Сучасний юридичний лексикон відображає складність правової системи, що рухається на перетині традицій і сучасності.

Висновки до розділу 2

Грунтовний аналіз термінологічної бази в китайській мові, на прикладі вживання в офіційних документах та законах, розкриває важливі аспекти розвитку правової системи та її взаємозв'язку з культурним та історичним контекстом Китаю.

Цей аналіз показує велике значення, яке приділяється точності та однозначності термінів у китайській правовій термінології. Офіційні документи та законодавчі акти відображають стабільність та консистентність у використанні термінів, що є важливим для забезпечення ясності та юридичної впевненості. Також даний аналіз розкриває вплив культурних та історичних факторів на формування юридичної термінології в китайській мові та вказує на потребу у вдосконаленні та актуалізації правової термінології. Крім того, допомагає виявити значні відмінності між китайською та іншими правовими системами, що стимулює діалог між правовими експертами різних країн та сприяє розвитку міжнародних стандартів та норм у галузі права. Це відкриває можливості для подальших досліджень та розвитку мовних ресурсів для підтримки китайської правової системи.

Дослідження структурних блоків в юридичній термінології китайської мови відкриває дозволяє виявити специфіку утворення та розвитку юридичних термінів у китайській мові, тенденції та патерни у формуванні та використанні юридичних термінів та відкриває перспективи для подальших досліджень та розвитку. Це дозволяє покращувати якість перекладу, розробляти нові терміни для відповіді на сучасні виклики правового середовища та сприяти міжкультурному розумінню.

Отже, аналіз термінологічної бази в китайській мові через офіційні документи та законодавчі акти є важливим етапом у розумінні та підтримці правової системи Китаю. Це відображає не лише саму ефективність правового механізму країни, а й її здатність до адаптації та розвитку в умовах сучасного світу, а також сприяє міжнародному правовому співробітництву та розвитку глобальних правових стандартів.

ВИСНОВКИ

Отже, дослідження структурних і семантичних особливостей юридичної термінології в сучасній китайській мові висвітлює складну взаємодію лінгвістичних, культурних і правових факторів. Завдяки аналізу різних лінгвістичних елементів, таких як морфологія, синтаксис і семантика, ми отримали цінну інформацію про відмінні характеристики юридичної термінології китайською мовою.

Однією з ключових структурних особливостей юридичної термінології китайської мови є її використання складних слів і фраз. Ці сполуки часто складаються з двох або більше символів, кожен з яких вносить свій внесок у загальне значення терміна. Термін «合同» (hétóng), що перекладається як «договір», утворений поєднанням символів «合» (hé), що означає «разом» або «об'єднати», і «同» (tóng), що означає «однаковий» або «рівний». Це ілюструє, як китайська юридична термінологія часто передає нюанси значення через склад своїх складових частин.

Ми можемо наголосити, що семантичні особливості китайської юридичної термінології підкреслюють важливість контексту та культурних конотацій для розуміння правових концепцій. Багато юридичних термінів у китайській мові глибоко вкорінені в традиційній китайській філософії, культурі та історії, додаючи шари значення, які можуть бути неочевидними для тих, хто не є носієм цієї мови. Наприклад, термін «法律» (fǎlǜ), що означає «закон», складається з символів «法» (fǎ), що означає «принцип» або «метод», і «律» (lǜ), що означає «порядок» або «правила». Це відображає конфуціанський наголос на соціальній гармонії та порядку в рамках правової системи. Крім того, динамічний характер китайської мови та її правової системи створює проблеми та створює можливості для розвитку та тлумачення юридичної термінології. Оскільки китайське суспільство зазнає швидкої модернізації та глобалізації, зростає потреба в адаптації правової мови до нових технологій, соціальних практик і міжнародних стандартів. Цей процес адаптації вимагає ретельного розгляду лінгвістичної ясності, точності та послідовності для забезпечення ефективної комунікації та реалізації закону.

В кінці слід зауважити, що вивчення структурних і семантичних особливостей юридичної термінології в сучасній китайській мові дає цінну інформацію про складний зв'язок між мовою, культурою та правом. Вивчаючи склад, значення та еволюцію юридичних термінів, ми отримуємо глибше розуміння складності та нюансів, притаманних китайській правовій системі. Оскільки Китай продовжує відігравати все більш впливову роль на світовій арені, важливість ефективної комунікації та міжкультурного розуміння в правовому контексті неможливо переоцінити. Таким чином, постійні дослідження та діалог у цій галузі є важливими для сприяння взаєморозумінню, співпраці та верховенству права у все більш взаємопов'язаному світі.

论文摘要

在全球化不断深入、国际关系不断扩大的当今世界，对各国法律术语的研究显得尤为重要。中国是世界上最具有影响力和经济意义的国家之一，这使得研究其法律术语的结构和语义特征变得合理。本主题的相关性在于，与中国的经济、贸易和政治关系的发展向法律专家提出了理解中国法律术语的特殊性的任务。这对于成功的商业行为、缔结国际协议以及解决与中国合作伙伴合作中出现的法律问题非常重要。本课程的目的是系统分析现代汉语法律术语的结构和语义。本研究旨在深入理解和涵盖定义中国法律背景的术语系统的主要方面。为实现这一目标，确定了一些具体任务，

即：1. 描述现代汉语法律术语的主要方面，关注其结构和语义特征；

2. 了解中国法律术语形成和演变的历史脉络，并考虑文化和法律传统的影响；

3. 确定现代法律发展背景下中国现代法律术语的主要趋势和创新；

4. 表征中国法律术语与国际法律标准的关系，找出异同；

5. 识别中国法律各部门使用的术语系统的具体特征；6. 分析全球化进程对中国法律术语体系的影响，并确定该体系如何与其他法律传统相互作用。本课程旨在揭示现代汉语法律术语的结构和语义特征的重要方面，对国际法研究和不同法律体系的相互理解做出重要贡献。本课程的目标是研究和分析法律术语的结构和语义特。

该主题是对现代汉语法律领域中使用的术语的结构和语义属性的考虑。研究材料。研究发现，中文法律术语中的许多术语结构复杂、语义深刻。许多其他术语也被转录和翻译，以便更好地了解中国的法律体系和程序。这项工作使用的研究方法包括对法律文本、词典来源的分析以及比较语言分析的要素，以澄清与其他法律传统的差异和相似之处。通过使用这些方法，您可以深入了解中文法律术语的结构和语义，这对发展法律领域语言现象研究的科学方法做出了重要贡献。本研究的科学新颖之处在于，它突出了汉语法律术语结构和语义的独特特征，同时考虑了文化、历史和法律方面的影响。该课题的研究不仅可以对法律术语进行系统化和分

类，还可以确定其在基本法律概念表达中的作用，这是丰富法律制度的跨文化理解的重要一步。该研究的院学生的汉语学习过程以及改善法律文本的翻译和口译的可能性。课程的结构引言、 两章及其小节、 结论和所用文献列表。 作品总卷数为36页。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонова Ю. О. (2023). *Функціональні особливості веньянізмів у сучасній китайській мові на основі текстів офіційно-ділового стилю*. (Курсова робота з китайської філології наук. кер. А. О. Нижегородцева). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 35
2. Велитченко, Л. К., Сумцова, Г. В. (2018). *Лексичні аспекти перекладу китайськомовного політичного дискурсу українською та англійською мовами*. Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. С.19-29
3. Гнідаш Н. С. (2020). *Лексичні та граматичні особливості ділового листування в китайській мові*. (Кваліфікаційна робота магістра з китайської філології наук. кер. В. С. Рибалкін). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 80.
4. Гулевич О. М. (2023). *Семантико-граматичні особливості сталих виразів сучасної китайської ділової мови*. (Курсова робота з китайської наук. кер. К. В. Шевченко). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 34.
5. Загребнюк Є. І. (2023). *Лексико-граматичні особливості публіцистичного стилю сучасної китайської мови*. (Курсова робота з китайської філології наук. кер. А. О. Самаркіна). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 46.
6. Кірносова, Н. А. (2010). *Практична фонетика китайської мови*. Навчальний посібник для студентів першого курсу філологічного факультету. Київ. НАККіМ. С. 96.
7. Козоріз О. П. (2013). *Атрибутивне словосполучення як істотна структурна одиниця термінологічної гіпонімії в китайській мові. Мовні і концептуальні картини світу*. С. 151-161. Відновлено з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46\(2\)_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46(2)_21).
8. Козоріз О. П. (2013). *Явище омонімії у китайській юридичній термінології // Мовні і концептуальні картини світу*. С. 210-217. Відновлено з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_43\(2\)_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_43(2)_34).

9. Козоріз О. П. (2012). *Явище полісемії у юридичній термінології сучасної китайської мови*. *Східний світ*. № 3. С. 80-87. Відновлено з http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2012_3_12.
10. Козоріз О. (2014). *Терміни-синоніми у юридичній термінології сучасної китайської мови*. *Вісник Львівського університету*. Серія філологічна. С. 157-174. Відновлено з http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2014_61_21.
11. Коновал В. Є. (2023). *Структурно-семантичні особливості термінів-неологізмів у сучасному юридичному дискурсі китайської мови*. (Курсова робота з китайської філології наук. кер. К. В. Шевченко). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 40.
12. Лисиченко Л.А. (2019). *Багатозначність у лексико-семантичній системі: структурний, семантичний, когнітивний аспекти*. *Видавнича група «Основа»*. С. 272.
13. Литовка А. О. (2023). *Лексика офіційно-ділового стилю сучасної китайської мови: функціонально-семантичний аспект*. (Курсова робота з китайської філології наук. кер. О. А. Сидельнікова). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 32.
14. Логін К. О. (2022). *Мовні засоби реалізації імперативності в сучасній китайській мові*. (Кваліфікаційна робота з філології наук. кер. О. Р. Валігура). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 95.
15. Мороз М. Ю. (2021). *Класифікація юридичної термінології в сучасній китайській мові*. «*Ad orbem per linguas. До світу через мови*». Вид. центр Київського національного лінгвістичного університету. Київ. С. 107.
16. Мороз М. Ю. (2021). *Юридична термінологія в сучасній китайській мові: деривація, семантика та функціонування*. (Кваліфікаційна робота магістра з китайської філології наук. кер. М. Ю. Лихошерстова). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 108.
17. Нікітіна, Т. Н. (2018). *Грамматика китайського публіцистичного тексту*. С. 423.

18. Островська Д. В. (2023). *Структурно-семантичні особливості полісемії в сучасній китайській мові*. (Курсова робота з китайської філології наук. кер. А. О. Самаркіна). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 42.
19. Пашина М. О. (2023). *Юридична термінологія в сучасній китайській мові: функціональні аспекти*. (Курсова робота з китайської філології наук. кер. О. А. Сидельнікова). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 43.
20. Рижков А. Г. (2017). *Юридична термінологія китайської мови: Структура та семантика*. Київ. Інститут сходознавства ім. А.Кримського НАН України. С. 372.
21. Священко Н. В. (2023). *Лексико-граматичні трансформації при перекладі текстів офіційно-ділового стилю з китайської українською мовою*. (Курсова робота з китайської філології наук. кер. Я. І. Щербаков). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 34.
22. Сімукова В. Г. (2021). *Структурно-семантичні та прагматичні особливості сучасного китайськомовного дискурсу та їх відтворення в україномовному перекладі*. (Кваліфікаційна робота магістра з філології наук. кер. Любимова Ю. С). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 66.
23. Сімукова, В. Г. (2021). *Структурно-семантичні та прагматичні особливості сучасного китайськомовного дискурсу та їх відтворення в україномовному перекладі*. С. 66.
24. Федорченко А. О. (2023). *Терміни як особлива категорія лексичних одиниць в сучасній китайській мові*. *Сходознавство. Актуальність та перспективи*. Харків. ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. Ч. 1. С. 55–57.
25. Фещенко А. О. (2019). *Грамматична категорія темпоральності в сучасній китайській мові*. (Кваліфікаційна робота магістра з філології наук. кер. Сіленко Н. В). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 89.
26. Швець В. В. (2023). *Функціонально-семантичні особливості модальних часток у сучасній китайській мові*. (Курсова робота з китайської філології

наук. кер. О. А. Сидельнікова). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 42.

27.关于法律语言特点的研究 (2022):

[https://wenku.baidu.com/view/6fa41430084e767f5acfa1c7aa00b52ac79c41.html?](https://wenku.baidu.com/view/6fa41430084e767f5acfa1c7aa00b52ac79c41.html?_wkt_s=Національний Народний Конгрес, 198283146243829)

[_wkt_s=Національний Народний Конгрес, 198283146243829.](https://wenku.baidu.com/view/6fa41430084e767f5acfa1c7aa00b52ac79c41.html?_wkt_s=Національний Народний Конгрес, 198283146243829)

28.晋明 & 李珊 (2018) 。基于扩展构式理论的汉语修饰语义内涵分析。《汉语学和语言研究》，19 (1) ， 68-88.

29.张春帆 & 李媛. (2019). 汉语多义词实现方式的折中取舍. 汉语学习, 20 (1), 28- 37.